

Vereniging
van
Schooldecanen en
Loopbaanbegeleiders

van, voor en door schooldecanen & loopbaanbegeleiders

nieuwsbrief VvSL, jaargang 9, nummer 6, 20 februari 2018

Redactie: Marlies van Tooren, marlies.van.tooren@vysl.nl

Kwaliteitsagenda LOB VO ondertekend

Op donderdag 8 februari hebben de VvSL, de NVS-NVL, het LAKS en de VO-raad voorafgaand aan het congres van de NVS-NVL in Wageningen hun handtekening gezet onder de Kwaliteitsagenda LOB VO. Hiermee onderstrepen de partijen het belang van loopbaanoriëntatie en –begeleiding in alle scholen binnen het voortgezet onderwijs. De begeleiding bij het maken van een studiekeuze wordt benoemd als een hoofdtaak van het voortgezet onderwijs. Voor de VvSL tekende de voorzitter Minette van den Bemd. In de vorige nieuwsbrief is ook al gewag gemaakt van [deze kwaliteitsagenda](#).

1 april deadline voor aanmelden mbo

Vanaf 1 januari 2018 is er een deadline voor iedereen die zich wil inschrijven voor een mbo-opleiding. Iedereen die volgend studiejaar (2018-2019) een mbo-opleiding wil gaan volgen, moet zich aanmelden vóór 1 april a.s. Als dat niet is gebeurd, kan een mbo-instelling de deelnemer weigeren. Iedereen die zich op tijd, dus vóór 1 april, heeft aangemeld, maar op een later moment bedenkt toch liever een andere studie te willen volgen, kan nog switchen. Weigeren omdat je te laat zou zijn, is dan niet mogelijk.

Voorlichtingsmateriaal Bedrijfseconomie

Zoals al eerder gemeld, wordt met ingang van schooljaar 2018-2019 het vak Management & Organisatie vervangen door Bedrijfseconomie. Voluit heet het vak: Bedrijfseconomie, ondernemerschap en financiële zelfredzaamheid.

De Vecon, de vereniging van economie leraren, heeft voor het nieuwe vak voorlichtingsmateriaal ontwikkeld. Voor de video, de powerpoint en de voorlichtingstekst moet – door Veconleden – worden ingelogd op de website van de Vecon. Waarschijnlijk heeft je economiesectie het materiaal – eventueel bewerkt en/of aangevuld – al gebruikt bij de vakkenvoorlichting in de derde klas. Voor het geval dit niet het geval is, vind je de voorlichtingstekst als wordbestand [hier](#). Wanneer je deze tekst gebruikt, is er wel overleg met de sectie economie nodig, want de tekst moet in elk geval worden aangevuld met schooleigen vakinformatie. En voor de video en de powerpoint zal je eveneens moeten aankloppen bij je collega M&O/Bedrijfseconomie.

Gebruikersonderzoek Studiekeuzespecial 2017/2018

Ook dit schooljaar zijn van de Studiekeuzespecial van ons verenigingstijdschrift DecaZine méér dan 25.000 exemplaren besteld. Kortgeleden is naar bestellers van 50 of méér exemplaren een korte vragenlijst gestuurd. Het VvSL-bestuur wil namelijk graag weten hoe de special in het LOB-programma wordt gebruikt. Wordt het tijdschrift alleen uitgedeeld of worden daar opdrachten bij meegegeven? Of wordt de special ingezet bij bepaalde LOB-activiteiten? Op basis van de uit het onderzoek verkregen gebruiksmogelijkheden wil het bestuur een lijst met gebruikssuggesties opstellen waarmee gebruikers straks het rendement van de Studiekeuzespecial wellicht nog kunnen vergroten.

Heb jij minder dan 50 exemplaren van de special besteld, maar ben je trots op jouw LOB-activiteiten daarmee, dan kan je ons die via <https://goo.gl/forms/wv93vbPKeKXjAlhA3> laten weten. De zes vragen zijn in enkele minuten ingevuld.

Verankeren en borgen: LOB is van iedereen

Onder deze titel organiseert het Expertisepunt LOB dinsdag 20 maart een LOB-inspiratie-bijeenkomst voor LOB-coördinatoren, loopbaancoaches, studieloopbaanbegeleiders, decanen, beleidsmedewerkers LOB, schoolleiding en directie in het vmbo, havo/vwo en het mbo. Thema is de borging en verankering van LOB binnen de school. Die moet zodanig zijn, dat als 'de trekker' (lees: de decaan) vertrekt, niet alles wat is opgebouwd verloren gaat.

Het programma start om 9.30 uur en eindigt om 16.15 uur. Aanmelding is kosteloos. Wanneer je je echter aanmeldt en binnen twee weken voor aanvang zonder opgave van gegronde reden afmeldt of op de dag zelf niet verschijnt, wordt er 80 euro in rekening gebracht vergoeding van de gemaakte kosten. Voor meer informatie en aanmelding: <https://www.expertisepuntlob.nl/bijeenkomsten/lob-themabijeenkomst-visie-en-beleid>.

Handreiking plusdocument

In het sectorakkoord VO 2014 is afgesproken om leerlingen een plusdocument mee te geven naast hun diploma. Het plusdocument is een verzamelstaat van wat de leerling heeft ondernomen op het gebied van de brede vorming. Het is bedoeld om de leerling in staat te stellen zo goed mogelijk de eigen brede vorming en talenten te tonen en te onderbouwen. Een groot aantal scholen heeft in de afgelopen jaren ervaring opgedaan met de invoering en invulling van hun plusdocument. Om te komen tot een vergelijkbare aanpak van het plusdocument heeft de VO-raad met scholen en vervolgopleidingen vele gesprekken gevoerd. Op basis van onder andere deze gesprekken en enquêtes onder scholen zijn uitgangspunten van het plusdocument geformuleerd:

- Belangrijk is dat scholen hun eigen keuzes kunnen maken en hun eigen invulling kunnen geven aan een plusdocument. Er komt daarom geen landelijk format of gestandaardiseerd document (zoals het diploma).
- Belangrijk is dat scholen alle leerlingen een plusdocument meegeven én leerlingen die van huis uit wat minder worden gestimuleerd, extra ondersteuning bieden door middel van het plusdocument.
- Belangrijk is dat het plusdocument door leerlingen als positieve stimulans wordt ervaren en dat het niet de prestatiedruk verhoogt. Er komen daarom geen cijfers, beoordelingen of minpunten op een plusdocument.
- Belangrijk is dat de leerling trots is op wat hij heeft gedaan en dat het document de leerling inzicht biedt in zijn/haar talenten. Het is daarom geen selectiemiddel voor het vervolgonderwijs maar een reflectie- en matchingsinstrument.

De ervaringen en inzichten van de afgelopen twee jaar zijn gebundeld in de Handreiking Plusdocument. Dit is een praktische gids voor alle scholen die beginnen met de invoering, of die een bestaand plusdocument willen verbeteren. Scholen worden meegenomen in het hele proces van de organisatie: van voorbereiding via uitvoering tot en met de evaluatie. [De handreiking](#) staat op de website van de VO-raad.

Halvering collegegeld

Het invoeren van de halvering van het collegegeld voor eerstejaarsstudenten is één van de voornemens die zijn vastgelegd in het regeerakkoord. Deze maatregel is door Rutte III aangekondigd om eerstejaarsstudenten tegemoet te komen nadat het leenstelsel is ingevoerd. Het is echter de vraag of realisatie hiervan m.i.v. het collegejaar 2018-2019 uitvoerbaar en haalbaar is. Veel procedure- en uitvoeringswijzigingen moeten in gang worden gezet voordat de wetgeving door beide Kamers wordt behandeld. In essentie betekent dit dat er tijdens het wetgevingsoverleg geen wijzigingen meer doorgevoerd kunnen worden. Het zou kunnen gebeuren dat de verlaging van het collegegeld alleen ingevoerd kan worden door studenten later het te veel betaalde collegegeld terug

te betalen. Het is de vraag of het beoogde effect, het verhogen van de toegankelijkheid, dan zal optreden.

www.tussenjaarkenniscentrum.nl

Sinds begin februari is de website van het Tussenjaarkenniscentrum in de lucht.

Het TussenjaarKenniscentrum wil ervoor zorgen dat alle havo-, vwo- en mbo-scholieren in Nederland informatie krijgen over de mogelijkheden en risico's van een tussenjaar. Er zijn drie ingangen, namelijk 'scholieren', 'ouders' en 'scholen'. Via de ingang scholen stuit je al snel op een ééndaagse training voor decanen over het maken van de keuze tussen doorstuderen en een tussenjaar. Deze vindt plaats op 19 april a.s. in Zwolle. Alle informatie hierover is te vinden <https://www.nvs-nvl.nl/academie/cursusaanbod-loopbaanbegeleiding/training-cursus/2051-tussenjaar-help-leerlingen-en-ouders-op-weg-vo-en-mbo>.

Monitor LOB van het Expertisepunt LOB

Het Expertisepunt LOB laat in de kalenderjaren 2018 en 2019 een monitoronderzoek uitvoeren door het onderzoeksbureau AO Consult. Hierin wordt twee keer de stand van zaken op het gebied van LOB in de scholen gemeten. Alle vmbo-, havo/vwo- en mbo-scholen in Nederland hebben een verzoek gekregen om een vragenlijst in te vullen. Er zijn verschillende vragenlijsten ontwikkeld voor bestuurders, schoolleiders en locatiedirecteuren, decanen en leerlingen. De uitkomsten van het onderzoek worden door het Expertisepunt LOB gebruikt om richting te geven aan haar activiteiten en scholen en professionals nog beter te ondersteunen bij hun werkzaamheden. Voor de zomervakantie van 2018 wordt er op de website van het Expertisepunt LOB een samenvatting van de eerste meting van het onderzoek gepubliceerd.

Aan alle hier voor genoemde betrokkenen bij LOB wordt gevraagd om een vragenlijst in te vullen. Klik hier om naar de vragenlijst voor decanen te gaan. Het invullen van de vragenlijst duurt maximaal 15 minuten. Het invullen van de vragenlijst is volledig anoniem; de resultaten zijn op geen enkele wijze te herleiden tot personen en scholen. De vragenlijst staat open tot 16 maart a.s. En geef dit bericht ook door aan de schoolleiding. Voor hen staat een andere vragenlijst klaar:

Studiekeuzeconferentie op 4 oktober 2018

Studiekeuze123 organiseert in 2018 weer een Studiekeuzeconferentie. Noteer *donderdag 4 oktober 2018* alvast in je agenda. De conferentie vindt plaats in TivoliVredenburg, in Utrecht vlakbij het station. Meer informatie over het programma volgt in het voorjaar. Ideeën voor het programma of het aanbod voor een presentatie kunnen worden gemeld bij conferentie@studiekeuze123.nl.

Selectiecriteria sluiten niet aan bij opleiding

Sebastiaan Steenman (Universiteit Utrecht) promoveerde vrijdag 2 februari op zijn proefschrift. 'Alignment of Admission' ofwel 'de afstemming van selectie'. Steenman heeft onderzoek gedaan naar in hoeverre de selectiecriteria van opleidingen ook daadwerkelijk later terugkomen in de opleiding. Uit een analyse van 249 opleidingen aan de top-100 universiteiten van de wereld blijkt dit vaker wel dan niet het geval te zijn. Tijdens zijn verdediging benadrukte Steenman dat de huidige selectie niet altijd functioneel is om de juiste student op de juiste plek te krijgen. Vaak worden inhoudelijke toetsen als onderdeel van de selectieprocedure gebruikt. De toets lijkt dan heel erg op wat er in het begin van het eerste jaar gebeurt en dat is wat er ook op de middelbare school gebeurt, namelijk kennis en begrip toetsen. Daardoor vallen er mogelijk mensen af die juist beschikken over hogere cognitieve vaardigheden die verderop in de opleiding worden aangesproken.

Steenman stelt dat er bij selectie beter moet worden gekeken naar de leerdoelen in de opleiding. De onderzoeker en docent van de UU komt in de slotzin van zijn promotieonderzoek ook tot de conclusie dat er op het gebied van selectie nog een wereld te winnen is. *"In de academische literatuur komt langzaam meer aandacht voor de alignment van selectie, en op enkele plekken zien we ook dat dit in*

het onderwijsbeleid vorm krijgt (bijvoorbeeld in Nederland). Wereldwijd zien we echter dat de selectie bij opleidingen aan topuniversiteiten maar zeer beperkt is afgestemd op de leerdoelen van die programma's. Dat is een problematisch resultaat, want voor rechtvaardige selectie, waarbij studenten met vaardigheden die passen bij de opleiding worden toegelaten, is het afstemmen van selectie op de leerdoelen van de opleiding noodzakelijk." Bron: <https://www.scienceguide.nl/2018/02/selectiecriteria-sluiten-aan-opleiding/>.

Interactief lespakket DUO

Duo heeft een interactief lespakket voor de hoogste leerjaren havo en vwo ontwikkeld bestaande uit een docentenhandleiding, een PowerPointpresentatie en een leerlingenwerkblad. De les is opgebouwd uit verschillende onderdelen, waarin onder andere de volgende onderwerpen aan bod komen:

- Waaruit bestaat de studiefinanciering?
- Hoe vraag je studiefinanciering aan?
- Lenen
- Tegemoetkoming Scholieren

Het volledige pakket neemt 1 tot 2 uur in beslag. Het lespakket staat op [DUO Zakelijk](#).

Voor vragen kun je terecht de voorlichter in je regio. De voorlichter is op werkdagen van 10.00 tot 12.00 uur en van 14.00 tot 16.00 uur telefonisch bereikbaar via (050) 599 85 87.

Masterclass identiteitsontwikkeling

Op maandag 12 maart organiseert de VO-raad in Utrecht een masterclass over Identiteitsontwikkeling van leerlingen en onderwijs. De masterclass is bedoeld voor bestuurders, schoolleiders en decanen. Centraal staat 'brede vorming van leerlingen' ofwel de zoektocht naar een nieuwe balans tussen de kwalificerende en vormende functie van het onderwijs en hoe dat vorm gegeven moet worden. Hoe kunnen scholen hun vormingsaanbod doelgericht versterken? In deze masterclass wordt dieper ingegaan op de thema's identiteitsontwikkeling en burgerschap, zowel aan de hand van theorie als aan de hand van praktische instrumenten. De masterclass is van 15.15 uur tot circa 19.00 uur en vindt plaats in Cursus- en vergadercentrum Domstad. Meer informatie en het aanmeldformulier: <https://www.vo-raad.nl/bijeenkomsten/masterclass-brede-vorming>.

Aansluiting vwo met het wetenschappelijk onderwijs

Op maandag 16 april vindt van 10:00 tot 16:30 uur in Cursus- en vergadercentrum Domstad in Utrecht een conferentie plaats over de aansluiting van het vwo (met name wiskunde C) met het wetenschappelijk onderwijs. Er is vooral veel aandacht voor de nieuwe examendomeinen statistiek, logisch redeneren en vorm & ruimte.

De conferentie wordt georganiseerd door SLO in samenwerking met de Nederlandse Vereniging van Wiskundeleraren (NVvW) en de Vereniging Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU) Het programma beslaat de hele dag van 9.30 uur tot 16.30 uur en bestaat naast een plenaire lezing van prof. Dr. Peter van Koppen uit twee werkgroep rondes en een plenaire afsluiting.

De kosten van de conferentie bedragen € 75 per deelnemer. Voor meer informatie en aanmelden: <http://rekenenwiskunde.slo.nl/wiskunde-c-vwo>.

Werken aan de start

Onlangs verscheen het SCP-rapport 'Werken aan de start'. In de landelijke pers is hier veel aandacht aan besteed, mede omdat één van de verontrustende conclusies in dit rapport was dat het de standaard lijkt te zijn dat m.n. jonge vrouwen in deeltijd werken. Deeltijd werken, zeker in slechter betaalde sectoren (onderwijs, zorg) kan ertoe leiden dat je niet economisch zelfstandig wordt. Als je dan al begint met deeltijd werken op jonge leeftijd, wordt het in de toekomst alleen maar moeilijker. In

dit rapport wordt ook ingegaan (zij het zeer beknopt) op wat er in het onderwijs aan gedaan zou kunnen worden. Het SCP heeft opgepikt dat er in het voortgezet onderwijs blijkbaar een 'vak loopbaan- en beroeporiëntatie (lob)' zou bestaan. De suggestie die daarop volgt is overigens wellicht wel het overdenken waard, mede omdat de uitvoering hiervan niet exclusief bij LOB ligt: *'Een aangrijpingspunt om jongeren hier meer bewust mee om te laten gaan, zou in het onderwijs kunnen liggen. Bij het vak Loopbaan- en Beroeporiëntatie (lob) in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs (vmbo/havo/vwo) krijgen leerlingen informatie over de inhoud van opleidingen en beroepen en de baankansen van opleidingen. Er zou daarbij ook informatie kunnen worden gegeven over de arbeidsvoorwaarden in verschillende beroepen en sectoren, vooral over de mogelijkheden om in deeltijd of voltijd te werken, en over de gevolgen voor hun economische zelfstandigheid. In deze lessen kunnen ook de verwachtingen van jongeren over de toekomstige verdeling van arbeid en zorg met hun partner aan de orde komen. Dat kan jongens ook stimuleren om na te denken over hun eventuele rol als vader.'* Zie voor het hele rapport:

https://www.scp.nl/Publicaties/Alle_publicaties/Publicaties_2018/Werken_aan_de_start

Ons verenigingstijdschrift DecaZine wordt naar je huisadres gestuurd. Via de VvSL-website kun je onder MIJN VVSL en na inloggen zelf je gegevens in de ledenadministratie beheren en dus veranderen. Een nieuw huisadres, een ander e-mailadres, een verandering van school aan ons doorgeven, het kan allemaal via onze website! En via het contactformulier op de website bereik je rechtstreeks het bestuur met je vragen, opmerkingen, ideeën, enz.